

Beantwoording IAK-vragen ontwerpregeling houdende wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling in verband met het landelijk niet openen van de jacht op de wildsoort konijn en het niet openen van de jacht op de wildsoort haas in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht.

1. Wat is de aanleiding?

In opdracht van de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is voor zoogdiersoorten een 'Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria' opgesteld door de Zoogdierverseniging ten behoeve van de actualisering van de Rode Lijst Zoogdieren. Op deze rode lijst zijn de haas en het konijn opgenomen in de laagste bedreigingscategorie 'gevoelig'. Van beide soorten is volgens de informatie van de Zoogdierverseniging de populatiegrootte sinds 1950 afgenomen met meer dan 60%. De opname van de haas en het konijn op de Rode Lijst Zoogdieren was een eerste indicatie dat het nodig is om op deze soorten te letten.

Vervolgens heeft de Tweede Kamer de motie van de Kamerleden Wassenberg (Partij voor de Dieren) en Futselaar (Socialistische Partij) op 11 februari 2021 aangenomen, waarin de regering wordt verzocht om de haas en het konijn te schrappen van de lijst van vrij bejaagbare soorten (Kamerstukken II 2020/21, 35616, nr. 9.)

Naar aanleiding van de motie heeft Wageningen Environmental Research (WEnR) in opdracht van het ministerie van LNV onderzoek gedaan naar de staat van instandhouding van de haas en het konijn. In mei 2021 is de Tweede Kamer met de verzamelbrief Natuur geïnformeerd dat indien uit onderzoek blijkt dat de staat van instandhouding van één of meer soorten op de wildlijst in het geding is, de jacht op deze soorten voor het jachtseizoen 2022/2023 niet opengesteld wordt conform art 3.22, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb)¹. Uit het toegezegde onderzoek van WEnR blijkt dat de haas en het konijn in een ongunstige staat van instandhouding verkeren.

2. Wie zijn betrokken?

De provincies zijn verantwoordelijk voor het natuurbeleid en zo ook het faunabeheer. Andere stakeholders hierin zijn de jagers verenigd in de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (KNJV), Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer (NOJG), LTO Nederland, de Dierenbescherming, Faunabescherming en soortgelijke organisaties.

3. Wat is het probleem?

In artikel 3.20, tweede lid, van de Wnb zijn de haas, de fazant, de wilde eend, het konijn en de houtduif aangewezen als wild dat mag worden bejaagd.

Het gaat om soorten die algemeen voorkomen en die bovendien – gezien de staat van instandhouding – de jachtdruk kunnen verdragen.

Conform art 3.22, vijfde lid van de Wnb wordt de jacht op soorten van de wildlijst niet geopend wanneer de staat van instandhouding ongunstig is. Uit het onderzoek van WEnR blijkt dat de haas en het konijn in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren.

De jacht op het konijn en de haas is een factor die mogelijk een bijdrage levert aan de dalende populatietrend. Het is daarom wenselijk om in de gebieden waar sprake is van een dalende populatietrend de jacht niet open te stellen. De populatie van het konijn vertoont landelijk een sterk dalende trend. De populatie van de haas vertoont in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht een dalende trend.

¹ Verzamelbrief Natuur, Kamerstukken II 2020/21, 33576, nr. 247

4. Wat is het doel?

Het landelijk niet openen van de jacht op het konijn voor het jachtseizoen 2022/2023 en het niet openen van de jacht op de haas voor het jachtseizoen 2022/2023 in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht. Jacht is niet de hoofdoorzaak van de achteruitgang van soorten van de wildlijst. Echter, waar soorten dalende trends vertonen vormt de jacht een extra drukfactor.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De onderzoeken tonen aan dat de populaties nu zodanig onder druk staan dat ze de jacht niet meer kunnen verdragen. Het is in het algemeen belang dat soorten worden beschermd tegen verdere achteruitgang.

Het niet openstellen van de jacht geschiedt door het wijzigen van artikel 3.5 van de Regeling natuurbescherming en artikel 4.17 van de Omgevingsregeling. Het wijzigen van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling kan alleen bij ministeriele regeling plaatsvinden.

6. Wat is het beste instrument?

Conform art 3.22, tweede lid van de Wet natuurbescherming is per ministeriële regeling bepaald in hoeverre de jacht is geopend. De opening van de jacht kan naar plaats of tijd worden beperkt. Daarmee kan maatwerk worden geboden. Door wijziging van artikel 3.5 van de Regeling natuurbescherming kan de opening van de jacht beperkt worden door de jacht op het konijn landelijk niet open te stellen en de jacht op de haas niet open te stellen in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht. De wijziging in de openstelling van de jacht onder de Wnb wordt beleidsneutraal voortgezet onder de Omgevingswet door middel van het wijzigen van artikel 4.17 van de Omgevingsregeling.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De financiële en administratieve gevolgen voor overheid, burgers en bedrijven zijn minimaal. Burgers in het bezit van een jachtakte kunnen bij het niet openen van de jacht op haas in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht en het konijn in alle provincies tijdelijk niet meer jagen op deze soorten in deze provincies. De jagers behouden de mogelijkheid om te jagen op de andere soorten op de lijst van bejaagbare soorten. Het landelijk niet openen van de jacht op het konijn en het niet openen van de jacht op de haas in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht is een tijdelijke maatregel en leidt niet vanzelf tot een permanent jachtverbod. Zodra de staat van instandhouding van het konijn en de haas is hersteld, en de soorten de jacht weer kunnen verdragen, kan de jacht op deze soorten weer open worden gesteld.

Conform art 3.20, derde lid, Wnb is de jachthouder verantwoordelijk voor het voorkomen van schade door in zijn jachtveld aanwezig wild. Wanneer de jacht gesloten wordt kan de jachthouder niet meer aan deze verantwoordelijkheid voldoen door bejaging en zal de nadruk op preventie komen te liggen.

Provincies zijn verantwoordelijk voor het faunabeleid en in het kader daarvan populatiebeheer en schadebestrijding. Wanneer er sprake is van ernstige schade kunnen provincies ontheffingen afgeven voor de verboden voor het opzettelijk doden of verstoren van in het wild levende dieren (hoofdstuk 3 Wnb). Naar verwachting zullen de gevolgen voor de werkdruk echter laag zijn omdat niet alle soorten schade veroorzaken en de veroorzaakte schade naar verwachting laag is door de afgenomen populatiegroottes.

Natuur en milieu zullen positief gediend zijn met het landelijk niet openen van de jacht op het konijn en het niet openen van de jacht op de haas in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht omdat de populaties de kans krijgen te herstellen.